

عنوان مقاله:

کارایی مصرف آب گندم از دیدگاه ردپای آب (مطالعه موردی: استان سیستان و بلوچستان)

محل انتشار:

نشریه آبیاری و زهکشی ایران، دوره 15، شماره 6 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

مهدی صفدری - گروه اقتصاد کشاورزی، دانشکده اقتصاد، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

مهران حکمت نیا - گروه اقتصاد کشاورزی، دانشکده اقتصاد، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

الهه خواجه داد میری - دانشکده اقتصاد، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

خلاصه مقاله:

گندم یک محصول استراتژیک در ایران است. یکی از عمده ترین مخاطرات تولید گندم در ایران، کاهش کمیت و کیفیت منابع آب است. در مناطق خشک و نیمه خشک ایران، بیش از ۹۰ درصد از تولید گندم از طریق آبیاری صورت می گیرد. بنابراین بهبود کارایی مصرف آب (WUE) در تولید گندم ضروری است. یکی از راه های اساسی برای افزایش کارایی مصرف آب در بخش کشاورزی، محاسبه مقدار آب مصرف شده در مراحل مختلف تولید است. ردپای آب روش جدیدی را برای ارزیابی میزان استفاده از منابع آب در تولید محصولات کشاورزی ارائه می دهد. بنابر این هدف این تحقیق بررسی کارایی مصرف آب گندم با تکیه بر مفهوم ردپای آب می باشد. بدین منظور ردپای آب تولید گندم با استفاده از چارچوب (Hoekstra and Chapagain ۲۰۰۸) محاسبه شد. سپس برای محاسبه کارایی از روش تحلیل پوششی داده ها (DEA)، و برای تعیین رتبه کارایی از روش رتبه بندی منصفانه (FRM) استفاده شد. منطقه مطالعاتی این تحقیق استان سیستان و بلوچستان و دوره زمانی تحقیق سال زراعی ۱۳۹۷-۱۳۹۸ است. نتایج ردپای آب نشان داد بطور متوسط برای تولید یک تن گندم در استان سیستان و بلوچستان، ۸/۱۴۱۵ مترمکعب آب مصرف می شود که ۸۳ درصد از کل مصرف آب از طریق بهره برداری از منابع آب زیر زمینی و سطحی و ۱۷ درصد از طریق آب باران بوده است. کل میزان مصرف آب برای تولید گندم ۳/۱۷۱ میلیون مترمکعب می باشد. بیشترین میزان مصرف آب مربوط به شهرستان های زهک، زابل، دلگان و ایرانشهر و کمترین میزان مصرف آب مربوط به چابهار، سراوان، زاهدان و سرباز بود. متوسط کارایی در مصرف آب کشت گندم در استان سیستان و بلوچستان ۹۲/۵۰ درصد است که خاش و دلگان با نمره کارایی ۱ جزء شهرستان های کارا بودند. با استفاده از روش FRM دریافتیم بیشترین کارایی مربوط به دلگان، خاش و ایرانشهر و کمترین کارایی در مصرف آب مربوط به زابل، زهک و سراوان بود.

کلمات کلیدی:

آب سبز، آب آبی، آب مجازی، رتبه بندی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1412570>

